

AVIZ

referitor la propunerea legislativă privind modificarea și completarea Legii nr.51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat

Analizând propunerea legislativă privind modificarea și completarea Legii nr.51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr.L109 din 21.03.2003,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.1 lit.a din Legea nr.73/1993 și art.48(2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele observații și propuneri :

I. Observații generale și de text:

1. Propunerea legislativă are ca obiect de reglementare modificarea și completarea Legii nr.51/1995, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în scopul democratizării acestei profesii, al garantării dreptului de acces la justiție și al dreptului de apărare, precum și al asigurării compatibilității exercitării profesiei de avocat în România cu reglementarea și exercitarea profesiei în țările Comunității Europene.

Proiectul preconizează intervenții legislative substanțiale asupra actului normativ de bază, noutatea reglementării constând în instituirea unor dispoziții care să asigure consacrarea avocaturii ca o componentă complementară a sistemului judiciar național, de natură să asigure protecția și promovarea libertăților, drepturilor și intereselor legitime ale omului în justiție, să contribuie la desfășurarea procesului judiciar într-un termen rezonabil și la rezolvarea legală a raporturilor juridice ce devin conflictuale și, prin aceasta, la consolidarea statului de drept.

Totodată, prin proiect se propun structuri noi, reprezentative și funcționale pentru profesia de avocat, cum sunt: Congresul avocaților, Consiliul Național al Uniunii Naționale a Barourilor din România,

Biroul Executiv al Uniunii și președintele Uniunii. De asemenea, se preconizează organizarea Comisiei centrale de cenzori, a Comisiei centrale de disciplină, precum și un aparat tehnic-administrativ.

2. Fiind vorba de modificarea și completarea unei legi adoptată în condițiile art.74 alin.(1) din Constituție și ținând seama că proiectul conține și infracțiuni, propunerea legislativă se încadrează în categoria legilor organice.

3. Referitor la pct.2 privind art.1 alin.(2) observăm ca fiind **excesivă** condiția de înscriere **în fiecare barou** component al uniunii, din moment ce solicitantul este înscris într-unul dintre barourile acesteia.

În situația în care aceeași structură de practicare a profesiei deschide cabinete secundare și în alte zone ale țării, desigur, în acest caz, se poate cere înscrierea în “acel sau acele barouri”, dar aceasta ca **excepție** și nu ca regulă.

4. Cu privire la pct.14 privind alin.(7) al art.5, relevăm o inconsecvență juridică existentă și în textul actual, care ar putea fi înlăturată pe calea modificării textului. Este vorba de expresia “patrimoniul comun” din rândul 2, această noțiune este o noțiune sintetică care are în vedere existența unei structuri cu drepturi și obligații, ori în cazul de față este vorba doar de o “**proprietate comună**”.

5. La **pct.20**, în conformitate cu principiul constituțional potrivit căruia “orice persoană **se poate adresa justiției** pentru apărarea drepturilor, a libertăților și a intereselor sale legitime”, este necesar ca norma să prevadă nu numai posibilitatea formulării plângerii “la organele de jurisdicție profesională” ci și la **instanțele judecătorești** (după epuizarea căilor “jurisdicției profesionale”), precum și termenul în care se poate adresa acțiunea în justiție.

Această cerință este valabilă, în mod corespunzător, și pentru norma de la pct.52, referitoare la hotărârea baroului care, așa cum se prevede “este definitivă”.

6. La **pct.22**, privind introducerea în **art.9** a două noi alineate apreciem că dispozițiile noi nu au un caracter general pentru a figura în Capitolul I, ci vizează modul de organizare a profesiei de avocat, fiind proprii **Capitolului IV**.

7. La **pct.23**, privind modificarea **lit.a) din art.11**, prin introducerea în text a prevederii că avocatul nu poate exercita o altă profesie autorizată sau salarizată, pare a elimina posibilitatea ca avocatul să fie în același timp cadru universitar. Este adevărat că în

art.15 lit.b) se prevede că exercitarea profesiei de avocat este compatibilă cu **activitatea didactică universitară și de cercetare de specialitate juridică** dar, pentru un spor de rigoare normativă, considerăm că problema trebuie evocată, în mod univoc, într-un singur text.

8. La **pct.38**, privind introducerea unui alineat nou (alin.3) în **art.20** s-ar pune problema dacă soluția din alin.(1) al articolului n-ar trebui să fie aceeași și pentru Parchetul Național Anticorupție.

9. La **pct.39** privind modificarea **art.21**, formula finală a jurământului ar trebui diversificată, dată fiind existența mai multor confesiuni și chiar opțiuni ateiste ale unor persoane.

10. La **pct.59**, textul este contrar principiului separației puterilor în stat.

11. La **pct.73**, privind introducerea unui **alin.(2)** în **art.58**, textul nou se referă la o **structură centrală** a U.N.B.R., fără a o denumi, în condițiile în care **alin.(1) al art.58** (pct.72) denumeste 4 organe de conducere, fără a specifica pentru vreunul că este “structură centrală”, iar în **art.67¹** se vorbește de **structurile centrale de conducere ale profesiei de avocat**.

12. La **pct.75**, privind **art.61**, deși în formula introductivă se precizează că textul, **pe alineate**, va avea următorul cuprins, în proiect este reprodus numai **alin.(1)**, fără a se face vorbire despre alte alineate.

13. La **pct.77**, privind cuprinsul **art.63**, marcarea cu 1 a textului nu este necesară (neexistând un alin.(2)), iar “atribuția” de la **lit.a)** nu este o atribuție, ci face parte din caracterizarea juridică a Consiliului Național, încât formula de început a articolului ar putea fi:

“Consiliul Național al U.N.B.R. este organul reprezentativ și deliberativ al barourilor din România, asigură activitatea permanentă a U.N.B.R. și are următoarele atribuții principale:

a) aduce la îndeplinire hotărârile Congresului Avocaților, ...”.

14. La **pct.79**, **art.65** ar trebui conceput potrivit propunerii pentru **art.63 lit.a)** urmând ca **alin.(3)** să figureze ca **lit.f)** în enumerarea de la alin.(1),

15. La **pct.81**, pentru un plus de rigoare normativă și având în vedere că funcțiile de demnitate publică, respectiv de demnitar, privesc numai **autoritățile publice**, nu și asociații neguvernamentale, propunem înlocuirea sintagmei “cabinet al demnitarului”, prin cuvântul “cabinet”.

16. La pct.83 privind modificarea (nu **reconsiderarea** cum se spune în proiect) a art.68 alin.(3), frazele 2 și 3 ar trebui autonomizate în alineate separate, iar problema indemnizației lunare a directorului Consiliului nu poate fi rezolvată prin folosirea expresiei “poate primi”, ci printr-un text dispozitiv, sub forma: “primește”.

17. La pct.91 privind modificarea **art.81** referitor la punerea în aplicare a legii, articolul trebuie redactat și reprodus în forma în care se dorește să intre în contextul reglementărilor din lege.

18. La pct.92, privind modificarea **art.82**, semnalăm că textul este nefuncțional, deoarece neidentificându-se formele de activități vizate, și dimpotrivă extinzând aria de cuprindere la **orice domeniu** (care include consultanța fiscală, în domeniul valorilor mobiliare și altele) nu are precizia necesară pentru a contura **existența unei infracțiuni**.

19. La pct.92 și 93, textele ar trebui incluse în proiect prin articole marcate cu **cifre romane**, având caracterul unor dispoziții tranzitorii, iar **alin.(2) al art.82** ar trebui eliminat din proiect.

20. La pct.94 privind cuprinsul **art.84**, dispoziția de abrogare a oricăror dispoziții contrare Legii nr.51/1995, astfel cum a fost modificată și completată prin proiect, nu este recomandabilă, fiind necesară precizarea expresă a reglementării avute în vedere a fi abrogate.

II. Observații de tehnică legislativă și de redactare

1. Întrucât după republicare, Legea nr.51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, a suferit atât modificări cât și completări, în partea introductivă a Art.I, după expresia “cu modificările” trebuie introdusă expresia “**și completările**”.

2. Având în vedere că proiectul are în vedere efectuarea atât de modificări, cât și de completări asupra actului normativ în vigoare, pentru a le diferenția, precum și pentru păstrarea uniformității în redactarea actelor normative, trebuie ca **partea dispozitivă a punctelor de modificare** din cuprinsul **Art.I**, să se reformuleze după următorul exemplu:

“1. Alineatul (l) al articolului 1 **se modifică și va avea următorul cuprins:**”.

3. Deoarece **art.1** este supus la două intervenții legislative marcate cu pct.1 și pct.2, pentru o mai bună sistematizare a textelor, precum și pentru suplețea proiectului, propunem ca modificările aduse acestui articol să fie evidențiate printr-un singur punct, care să cuprindă o singură parte dispozitivă, în următoarea redactare:

“1. Alineatele (1) și (2) ale articolului 1 se modifică și vor avea următorul cuprins:”.

În continuare, se va reda textul alineatelor respective, încadrat între ghilimele și se va elimina partea dispozitivă a pct.2.

Această observație este valabilă și pentru situația similară de la pct.10 și 11, pct.13 și 14, referitoare la modificarea art.5, pct.18, 19 și 20, referitoare la modificarea art.8, pct.25 și 26 referitoare la modificarea art.12, pct.31 și 32 referitoare la modificarea art.17, pct.40 și 41 referitoare la modificarea art.22, pct.42 și 43 referitoare la modificarea art.23, pct.47 și 48 referitoare la art.28 și pct.49 și 50, referitoare la art.30, pct.56, 57 și 58 referitoare la modificarea art.37.

4. La pct.2, pentru uniformitate în redactarea actelor normative, propunem introducerea sintagmei “denumit, în continuare”, postpusă abrevierii “U.N.B.R.”.

5. La pct.8, întrucât prin acte normative se pot stabili și alte forme de realizare a activității avocatului, astfel cum lasă să se înțeleagă la lit.f) a art.3, propunem completarea părții introductive a art.3 cu expresia “în principal”, postpusă expresiei “Activitatea avocatului se realizează”.

Pentru același considerent, sugerăm și completarea părții introductive a alin.(2) al art.53 (de la pct.66), cu cuvântul “principale”, precum și partea dispozitivă alin.(1) al art.63 (pct.77), având în vedere că la lit.s) a alin.(1) al art.63 se prevede că Consiliul Național al U.N.B.R. îndeplinește și alte atribuții prevăzute de lege.

6. La pct.16, întrucât articolul 7 din lege are și litera d), introducerea unei noi litere după litera c) trebuie marcată cu litera c¹).

7. La pct.17, pentru păstrarea unității terminologice în redactarea proiectului, propunem să se folosească sintagma “societăților civile profesionale”, în locul cuvântului “societăților”, așa cum acestea sunt denumite la art.5 alin.(1), art.7 alin.(1) lit.c) și în întreg cuprinsul proiectului.

8. La pct.35, având în vedere că art.19 are numai două alineate, textele noi ce se introduc trebuie marcate cu alin.(3) și (4), urmând ca partea introductivă a pct.35 și debutul textelor propuse să fie înlocuite cu alin.(3) și, respectiv, (4).

De asemenea, la alin.(3) al aceluiași articol din proiect, pentru uniformitate în redactarea textelor proiectului, expresia “art.16 alin.1”, trebuie scrisă “art.16 alin.(1)”, iar expresia “vor fi obligați” trebuie înlocuită cu verbul “sunt obligați”.

9. La pct.36, precizăm că expresia “devine alin.(4)” din partea dispozitivă a pct.36 nu este recomandată de normele de tehnică legislativă, întrucât renumerotarea elementelor structurale ale actului normativ se realizează cu ocazia republicării.

Ca urmare, partea dispozitivă a pct.36 trebuie reformulată astfel:

“36. Alineatul (2) al articolului 19 se modifică și va avea următorul cuprins:”

Totodată, cifra (4) din debutul textului propus se înlocuiește cu cifra (2).

10. La pct.38, pentru uniformitate în redactarea textului proiectului, sintagma “Dispozițiile alin.1” trebuie exprimată sub forma “Dispozițiile alin.(1)”.

11. La pct.48, pentru estetica exprimării, cuvântul “cât” din sintagma “Avocatul cât și clientul” trebuie eliminat ca superfluu.

12. La pct.50, având în vedere că nu este recomandabil ca alineatul să debuteze sub forma “În acest scop”, sugerăm reformularea astfel încât textul să înceapă cu subiectul, astfel: “(2) Avocatul poate să își deschidă ...”.

13. La pct.51, pentru corectitudinea redactării, propunem eliminarea cuvântului “nou” din partea dispozitivă a pct.51.

14. La pct.53, introducerea unui nou articol 31, după art.31, impune marcarea articolului nou introdus prin art.31¹. Totodată, nu este necesar să se precizeze din câte alineate este alcătuit articolul nou introdus, fiind suficientă numai redarea textului, încât partea dispozitivă a pct.53 poate fi reformulată astfel:

“53. După articolul 31 se introduce articolul 31¹ cu următorul cuprins:”.

Referitor la textul propus pentru acest articol, întrucât în cuprinsul acestuia nu mai este invocat un alt act normativ, sintagma “din prezenta lege”, din cuprinsul alin.(1), trebuie eliminată ca fiind de prisos.

15. La pct.58, abrevierile “art.” și “alin.” din partea dispozitivă a pct.58 trebuie înlocuite prin scrierea completă a cuvântului “articolului”, respectiv “alineatul”, astfel:

“58. După **alineatul (6) al articolului** 37 se introduce un alineat nou, alin.(7), cu următorul cuprins:”.

Observația privind redarea integrală a cuvintelor abreviate este valabilă și pentru pct.87, pct.88, pct.89 și pct.90.

16. La pct.60, art.38 fiind alcătuit dintr-un singur alineat, textul propus prin proiect trebuie marcat ca alineat nou, iar partea dispozitivă a pct.60 trebuie reformulată astfel:

“60. După alineatul (1) al articolului 38 se introduce alineatul (2), cu următorul cuprins:”.

Totodată, textul se va marca cu alin.(2), prin introducerea cifrei (2) în debutul normei.

17. La pct.63, pentru corectitudinea redactării, abrevierea “lit.” din debutul textelor trebuie eliminată.

18. La pct.65, introducerea unui nou alineat, după alineatul (3), trebuie marcată cu alin.(3¹).

Față de această observație, partea dispozitivă a pct.65 trebuie reformulată astfel:

“După alineatul (3) al articolului 52 se introduce alineatul (3¹) cu următorul cuprins:”.

19. La pct.67, pentru uniformitate în redactarea actelor normative, expresia “după cum urmează” din partea dispozitivă a pct.67 trebuie înlocuită cu expresia “care va avea următorul cuprins”.

20. La pct.70, sugerăm reformularea părții dispozitive, astfel:

“70. Titlul secțiunii a 2-a se modifică astfel:”.

21. La pct.71, propunem înlocuirea expresiei “pe alineate”, din partea dispozitivă, prin expresia “**se modifică și**”, iar expresiile “prescurtat U.N.B.R.” și “Capitala Țării” din cuprinsul alin.(1) trebuie eliminate.

22. La pct.73, propunem reformularea părții dispozitive a pct.73, astfel:

“73. După alineatul (1) al articolului 58 se introduce alineatul (2), cu următorul cuprins:”.

23. La pct.79, expresia “pe alineate” din partea dispozitivă trebuie înlocuită cu expresia “se modifică și”, observație valabilă și pentru situația similară de la pct.80.

24. La pct.80, precizăm că în legea supusă intervenției legislative atribuțiile președintelui sunt redacte la art.67, astfel că modificarea ar trebui să vizeze acest articol, pentru a nu avea două articole cu același cuprins. Ca urmare, **art.67 nou prevăzut la pct.81**, considerăm că ar trebui să fie introdus după art.67 și să fie marcat ca art.67¹, iar **art.67¹ prevăzut la pct.82** să fie marcat ca art.67². În acest sens, trebuie eliminată partea dispozitivă a punctului 82, iar partea dispozitivă a pct.81 reformulată astfel:

“81. După articolul 67 se introduc articolele 67¹ și 67² cu următorul cuprins:”.

25. La pct.86, pentru realizarea acordului gramatical corect, cuvântul “judecată” din cuprinsul alin.(3) trebuie scris “judecat”, în acord cu subiectul “Recursul”.

26. La pct.88, formularea privind “**operarea** înlocuirii unor denumiri” nu este consacrată de normele de tehnică legislativă și, de aceea, sugerăm redarea noului text al alin.(1) și (2) ale art.75.

Această observație este valabilă și pentru pct.89.

27. La pct.90, pentru uniformitate în redactarea textului proiectului, sugerăm reformularea părții dispozitive, astfel:

“90. Articolul 79 se completează cu un nou alineat, alin.(3), cu următorul cuprins:”.

Totodată, pentru corectitudinea redactării, în debutul textului după ghilimele, textul trebuie marcat cu cifra “(3)”.

28. La pct.91, expresia “se reconsideră” din partea dispozitivă a pct.91 trebuie înlocuite prin expresia “**se modifică**”.

În ceea ce privește textul propus, întrucât procedura eliminării unor texte, cum se prevede la lit.b) și c) nu este consacrată în planul tehnicii legislative, pentru a evita acest neajuns, trebuie redat textul nou al art.81, în integralitatea lui.

Totodată, reiterăm observația privind formularea “litera d) **devine b)**” și “**lit.e) devine c)**”, nerecomandată de normele de tehnică legislativă, precum și reamenajarea textului lit.b), astfel:

“b) În termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi decanul Baroului București va convoca Congresul național al U.N.B.R. În același termen, conducerile barourilor vor organiza adunările generale ale fiecărui barou și își vor desemna reprezentantul legal în Consiliul Național al U.N.B.R. și delegații reprezentanți la Congresul Avocaților”.

La lit.d) și lit.e), în raport cu observațiile de mai sus, cuvintele “text nou:” trebuie eliminate. De asemenea, având în vedere că norma marcată cu lit.e) reprezintă o ipoteză juridică distinctă, sugerăm ca ea să fie marcată ca alin.(2) al art.81.

29. La pct.94, semnalăm că legea în vigoare nu are în structura sa **art.84** și, ca urmare, nu poate fi supus modificării un text inexistent.

30. La art.II, având în vedere că art.13 din Legea nr.202/1998 privind organizarea Monitorului Oficial al României stabilește modalitatea de republicare a actelor normative, propunem eliminarea,

ca superfluă, a sintagmei “în Monitorul Oficial al României partea I”. Totodată, pentru uniformitate în redactarea actelor normative, sintagma “dându-se alineatelor și articolelor numerotarea corespunzătoare” trebuie înlocuită cu sintagma “dându-se textelor o nouă numerotare”.

De asemenea, ținând seama că, după republicare, Legea nr.51/1995 a suferit și unele completări, pentru a evidenția acest aspect, după cuvântul “modificările” trebuie introduse cuvintele “și completările”.

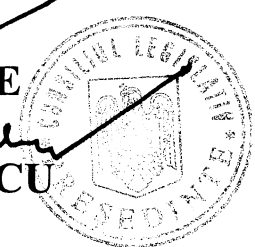
Față de aceste observații, propunem reformularea textului Art.II astfel:

“Art.II. - Legea nr.51/1995 privind organizarea și exercitarea profesiei de avocat, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.113 din 6 martie 2001, cu modificările și completările ulterioare precum și cu cele aduse prin prezenta lege, se va republica, dându-se textelor o nouă numerotare”.

31. Referitor la dispoziția constituțională privind legalitatea adoptării proiectului, menționăm că potrivit prevederilor art.42 alin.(5) și (6) din Legea nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, trebuie să se prevadă formula de atestare a legalității separat, pentru fiecare Cameră a Parlamentului în parte, nu numai formula de atestare a legalității de către Senat.

32. Semnalăm că, potrivit cerințelor normelor de tehnică legislativă este necesar ca verbele să fie folosite la timpul prezent, nu la viitor. Avem în vedere expresiile: “vor asigura” - pct.17 -, “va fi exclus” - pct.32 -, “vor fi obligați” - pct.35 - “va produce” - pct.44 -, “va fi stabilit” - pct.50 - “se va stabili” - pct.65.

PREȘEDINTE

Dragoș ILIESCU

București
Nr. 485/31.03.2003